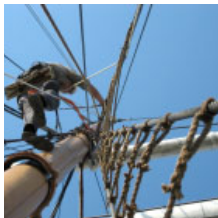

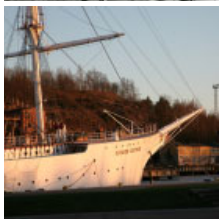
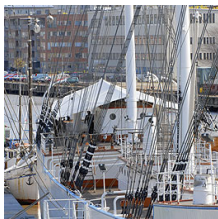
ONE-HOUR WORDS®

Suomen Joutsen tunnissa

Viisi laivaa, yksi Joutsen

**Mainos-
paikka**

**Mainos-
paikka**

**Mainos-
paikka**

Lingsoft®

Suomen Joutsen tunnissa

Viisi laivaa, yksi Joutsen

Tuottaja: Lingsoft Oy

Toimittaja:

Kustantaja: Lingsoft Oy

Tekijänoikeuden haltija: Lingsoft Oy, 2009

Toimitusneuvosto:

ISBN 978-952-5827-05-7 (nid.)

ISBN 978-952-5827-07-1 (PDF)

ISBN 978-952-5827-06-4 (XML)

www.forum-marinum.fi

*Sanasto on toimitettu hyvässä yhteistyössä
merikeskus Forum Marinumin kanssa.*

SISÄLLYS

Esipuhe	3
Suomen Joutsen -sanasto	5
Joutsenvisa – testaa tietosi!	30
Kartta museolaivasta	32
Teknisiä tietoja	34

Esipuhe

Suomen Joutsen ei ole vain yksi laiva. Sen historia jakaantuu selkeästi viiteen eri vaiheeseen.

Ensimmäisessä elämässään se oli Laënnec, ranskalainen purjealus, joka toi muun muassa salpietaria Chilestä Eurooppaan.

Toisessa elämässään se jatkoi kutakuinkin samoja hommia, nyt saksalaisomistuksessa ja nimellä Oldenburg.

Vasta kolmannessa vaiheessa, vuonna 1930, siitä tuli Suomen Joutsen ja siitä sukeutui laivaston koululaiva. Kolmannen vaiheen aikana se teki kahdeksan valtameripurjehdusta ja juuri ne ovat syy sille, miksi Joutsenesta tuli niin kuuluisa. Purjehduksia seurattiin tarkkaan kotimaassa. No, osansa on tietenkin sillä, että kyseessä on harvinaisen kaunis laiva.

Joutsenen neljäs elämä liittyy sekin kouluun. Selviytyttyään romutusuhan alta siitä tehtiin laiturissa oleva merimiesammattikoulu. Tässä tehtävässä se siis koulutti merimiehiä siviililiikenteeseen.

Alus ei koskaan jäänyt varsinaisesti eläkkeelle, sillä siitä kasvoi museolaiva, joka edelleen on kaikkea muuta kuin näyttelyesine: se on esiintynyt oopperassa, siellä vietetään häitä ja pidetään konsertteja. Sen viides elämä sujuu siis työn merkeissä sekin.

Tähän kirjaseen on koottu aakkosjärjestykseen tietoa Suomen Joutsenen vaiheista ja elämästä. Hauskaa purjehdusta termien parissa!

Turussa 5.5.2009
Roope Lipasti

Suomen Joutsen -sanasto

8	Suomen Joutsenen valtameripurjehdusten määrä.
35. katu	New Yorkissa sijaitseva katu, jonka länsipäässä olevaan laituripaikkaan Joutsen kiinnittyi.
1902	Kolmimastoinen teräsfregatti valmistui St. Nazairessa Ranskassa ja sai nimen Laënnec.
1930	Suomen valtio osti silloin Oldenburgin nimellä kulkeneen aluksen, joka kastettiin Suomen Joutseneksi 1.11.1931.
1939–1945	Sota-aikana Joutsen toimi merivoimien emälaivana ja sodan jälkeenkin vielä auttoi miinanraivauksessa.
1949–1951	Suomen Joutsen teki joitain purjehduksia Itämerellä ja Suomenlahdella.

*Tehokasta tekstimainostilaa.
www.onehourwords.com*

1961–1988	Alus toimi merimiesammattikouluna Turussa.
1991	Suomen Joutsen siirtyi Turun kaupungin omistukseen.
2002	Suomen Joutsen siirrettiin nykyiselle paikalleen merimuseo Forum Marinumin eteen, keula avomerelle, kuten kuuluu.
350 000 km	Pitkähkö matka eli noin 8,5 x maapallon ympäri. Matka, jonka Joutsen purjehti.
20 000 000 mk	Summa, jonka Turun kaupunki lupasi järjestää laivan kunnostukseen, mikäli Joutsen saataisiin kaupunkiin. Näin tapahtui, joskin alun perin oli kaavailtu, että se jäisi Helsinkiin. Joutsen saapui Aurajoen suulle 17.1.1961. Näky oli kuulemma sumusta johtuen erikoisen komea.

aamujumppa

Joutsenella pidettiin joka aamu aamujumppa, johon osallistuivat kaikki. Se tar-koitti, että piti kiivetä isomaston saalingille (toinen vakaapuomi, noin 40 metrin korkeudessa) ja toista puolta alas. Kerran laivan pappi ajatteli, että ehkä häntä ei aamujumppa koske ihan kokonaan, joten hän koetti lintsata ja lähti alas jo märssyntan-gon kohdalta. Kapteeni kuitenkin huo-masi tämän ja huusi: ”Pastori! Lähemmäs Jumalaa!”

ahteri

Nykykielessä ahterilla viitataan lähinnä ihmisen takapuoleen, mutta jos merimies kehuu ahteria, hän yleensä puhuu laivan perästä.

ahteritäkki

Kannen se osa, jossa on ruori.

albatrossi

Suuri, kapeasiipinen merilintu, jonka surmaaminen tuottaa uskomuksen mukaan huonoa onnea merimiehille, sillä albatrossissa uskotaan asuvan kuolleen merimiehen sielun. Joutsenella ammuttiin kolme albatrossia seitsemännellä matkalla, sillä tar-koituksena oli kartuttaa Helsingin yliopis-ton eläintieteellisen laitoksen kokoelmia. Sattumaa tai ei, samaisella matkalla kuoli kolme Joutsenen matkalaista.

ammattikoulu

Paikka jossa opiskellaan ammattiin. Suomen kelluvin ammattikoulu sijaitsi vuosina 1961–1988 Suomen Joutsenella, jossa Aurajoen tyrskyissä koulutettiin kaikkiaan 3709 opis-kelijaa. Varsinaisilla laivaston aikaisilla kou-lutuspurjehduksilla opin sai 656 merimiestä.

Ankan munat

Ilmaus, jolla viitataan Suomen Joutsenen ankkureihin. On huomattava, että jout-senta on muuallakin kuin Turussa erehdytty luulemaan ankaksi (ks. H.C. Andersenin tuotanto).

ankkuripeli

Nimestään huolimatta kyseessä ei ole meri-miesten ajankuluksi kehittämä peli, vaan vintturi, jolla ankkuri nostetaan. Joutsenella nosto tapahtui lihasvoimin ja yksi miehistä oli ankkuriboksissa selvittämässä kettinkiä, ettei se jäisi mihinkään kiinni.

ONE-HOUR WORDS®

Oletko kiinnostunut mainostamaan One-Hour Words -sanakirjoissa tai haluatko tietää niistä lisää?

Ota yhteys numeroon (02) 279 3300, lähetä sähkö-postia osoitteeseen info@onehourwords.com tai lue lisää sivuiltamme www.onehourwords.com.

One-Hour Words on oiva väline mainostajille, jotka haluavat tavoittaa kohderyhmänsä uudella tavalla, tehokkaasti ja pitkäaikaisesti.

aseistus

Aseiden määrä, joka esimerkiksi laivassa tai linnoituksessa on. Joutsenella, vaikka se sotavoimien alus olikin, koulutuspurjehdus-ten aseistuksena olivat ainoastaan kunnia-vartion kiväärit. Sota-aikana sillä sentään oli suojanaan konekiväärit ja it-tykki.

Aurajoki

Oripäästä alkunsa saava noin 70 kilomet-riä pitkä joki, joka kulkee myös Turun läpi. Suomen merenkulun kannalta tärkeä joki, sillä sitä pitkin on purjehdittu viikinkiajoista saakka. Turkua ei voisi ajatella ilman tätä kaupungin kahtia jakavaa vettä – niin kuin olisi vaikea ajatella jokea ilman siihen kuulu-vaa Suomen Joutsenta.

byssa

Laivan keittiö. Tunnetaan myös nimellä kappysi.

Ciudad Trujillo	Dominikaanisen tasavallan pääkaupungin, Santo Domingon, nimi silloin kuin Joutsen kävi siellä kuudennella matkallaan. Kaupungin nimesi presidentti Rafael Trujillo itsensä mukaan. Kun presidentti murhattiin vuonna 1961, kaupunki sai takaisin vanhan nimensä.
Forum Marinum	Aurajoen suulla sijaitseva merikeskus, joka muistuttaa Turun merellisestä kulttuuri-perinnöstä. Yksi museon vetonauhoista on Suomen Joutsen.
fregatti	Fregatilla on kaksijakoinen merkitys. Monissa kielissä fregatti tarkoittaa lähinnä tietyn tyyppistä sota-alusta, mutta purjelaitatyypeistä puhuttaessa fregatti tarkoittaa kolme- tai useampimastoista täystakiloitua purjealusta, eli laivaa, jossa on raakapurjeet kaikissa mastoissa. Suomen Joutsen on sellainen.
Färssaaret	Tanskalle kuuluva saariryhmä pohjoisella Atlantilla. Joutsenen ensimmäisellä matkalla alus oli joutua siellä haaksirikkoon. Läheltä piti -tilanteen jälkeen päällikköä vaihdettiin ja John Konkola otti ohjat – tai siis ruorin. Kyseessä oli ilmeisesti kuitenkin osittainen oikeusmurha, sillä haaksirikko ei ollut yksinomaan päällikkö Arvo Liedon syytä.
fööri	Laivan etuosa.
Greenwich	Nollapituuspiiri, joka sijaitsee Lontoon laitamilla. Pieni askel sinulta, ja olet astunut maapallon itäiseltä puolelta (E) läntiselle (W) tai päinvastoin. Turussakin pituuspiirit tulivat tutuiksi, sillä aikanaan Tähtitornin katolle nostettiin tähtipallo päivittäin 11.45 ja laskettiin tasan 12.00 – kuitenkin paikallista aikaa eli GMT +2. Tämä oli skandinaavinen tapa, Keski-Euroopassa asia hoidettiin tykinlaukauksella.
hiili	Epämetalli ja neliarvoinen alkuaine. Sanaa käytetään myös kivi- ja puuhiilestä. Neitsytmatkallaan 1902 Laënnec selasi ensin Cardiffiin ja vei sieltä hiililastin Chileen.

holistoonaus	Suomen Joutsenen kannen puhdistamista hiekkakivellä kutsuttiin holistoonaukseksi. Erään teorian mukaan nimi tulisi siitä, että hiekkakiveä käytettiin myös hautakivissä, jolloin sanan kantana olisi englannin ”Holy Stone”, pyhä kivi.
hoorni	Metallinen, vähän terävää kenkälusikkaa muistuttava työkalu, jota käytetään pleissaukseen. Nimi tulee siitä, että aikanaan työkalu tehtiin sarvesta (horn).
härkä	Urospuolinen nauta- tai hirvieläin. Montevideossa laivaan tuotiin täydennykseksi puolikasta häränruhoa, jota kantoi neljä paikallista miestä polvet notkuen. Laivalla heitä oli vastassa Joutsenen pesulanhoitaja, joka otti ruhon, heitti sen yksin olalleen ja vei varastoon.
<i>Tehokasta tekstimainostilaa. www.onehourwords.com</i>	
hää	Juhla, jossa mennään naimisiin. Joutsen on toisinaan ollut myös häidenviettopaikka – se onkin museo, joka elää vahvasti myös nykypäivää.
itämainen yö	Kun ensin Aleksandrian satamassa hummatun yön jälkeen laivaan saapui eräs aliupseeri yllään pelkkä paita, hän selitti olleensa viettämässä itämaista yötä. Seuraavana aamuna aliupseeria nuhdellut vahtiupseeri saapui laivaan täsmälleen samassa asussa ja antoi saman selityksen.
Joon	Raamatun profeetta, joka joutuu konfliktiin Jumalan kanssa, ajautuu myrskyyn, heitetään laivalta laidan yli ja lopulta päätyy suuren kalan vatsaan. Kun Joutsenella seitsemännellä matkalla tapahtui peräti kolme kuolemantapausta, kapteeni Konkola totesi, että ”tällä matkalla on ollut Joonas mukana”.

joulukuusi	Kuusi, joka jouluna tuodaan taloon sisään ja koristellaan kauniiksi. Joutsenella oli oma joulukuusi mukana useammallakin retkellä. Sitä säilytettiin laivan jäädyttämössä ja esimerkiksi toisella matkalla se pystytettiin Rion edustalla.
Joutsen	Lehti, joka ilmestyi Suomen Joutsenella. Numeroita tuli noin kerran kuussa ja lehteä päätoimitti laivan pastori. Kyseinen lehti löytyy ainakin Turun yliopiston kirjaston kokoelmista.
joutsen	Pitkäkaulainen lintu, hanhien sukulainen. Joutsenten sukuun kuuluu kuusi lajia: mustajoutsen, trumpettijoutsen, pikkujoutsen, laulujoutsen, mustakaulajoutsen sekä kyhmyjoutsen. Joutsenet lentävät pitkiäkin matkoja, eivät kuitenkaan niin pitkiä kuin Suomen Joutsen, joka on käynyt aina Pohjois- ja Etelä-Amerikassa saakka.

Tehokasta tekstimainostilaa. www.onehourwords.com

jungmanni	Laivapoika. Nimensä mukaisesti poika, yleensä aika nuorikin, joka on lähtenyt merille oppia saamaan ja työskentelee siellä aluksi tekemällä kaikenlaista, mitä muut eivät haluaisi tehdä.
Jämsä	Kaupunki Keski-Suomessa. Joutsenen pitkäaikainen päällikkö Konkola toimi eläkepäiviensä ratoksi sisävesilaiva Jämsän kapteenina ja silminnäkijähavaintojen perusteella oli aina lupsakka ja hyväntuulinen – toisin kuin Joutsenella, jossa hän oli hyvin muodollinen ja etäinen, puhutteli miehistöäkin aina välikäden kautta.
Kaikki miehet kannelle!	Käsky, joka tarkoitti, mitä siinä sanottiin: jokainen ukko tuli silloin ylös kannelle auttamaan.
Kanariansaaret	Melko miellyttävä lomapaikka Afrikan edustalla. Joutsenen miehistö odotteli siellä ensimmäisellä matkallaan kolme viikkoa päällikönvaihdoista.

Kap Horn	Etelä-Amerikan eteläisin niemi, jonka kiertäminen purjelaivalla on aina vaarallinen koettelemus, erityisesti idästä länteen päin mentäessä. Joutsen kiersi Kap Hornin viidennellä matkallaan.
kapea	Englannin kanaali – ainakin Joutsenen näkökulmasta: liikenne kanaalissa oli vilkasta ja purjelaivan piti vastatuuleen luoviessaan ylittää kanaalin kaikkein liikennöidyin keskiosa moneen otteeseen.
kapteenin salonki	Paikka, jossa kapteeni ja toisinaan myös päälystö soivat. Istumajärjestys oli tarkka. Kapteenin hytti oli salongin vieressä, ja sieltä pääsi myös kannelle. Nykyään Joutsenen kapteenin salonki on yksi kaupungin arvokaimmista juhlapaikoista, siellä ovat lounastaneet muun muassa Tarja Halonen ja Vladimir Putin.
karkuri	Luvatta poislähtenyt. Valparaisossa Joutsenelta karkasi viisi miestä musisoimaan paikalliseen kapakkaan, kun omistaja halusi heidät palkata. Heidät kuitenkin palautettiin aikanaan Suomeen, ja he saivat kuusi kulkua vankeutta.
Karu, Erkki	Suomalainen elokuvaohjaaja (1887–1935). Ohjasi muun muassa Joutsenesta kertovan ”Meidän poikamme merellä” (1933), joka sisältää lyhyitä katkelmia ensimmäiseltä matkalta.

Lingsoft® Publishing

Haluatko saada tämän sanaston myös matkapuhelimeesi?

Soita numeroon 0200 682 55.
Puhelun hinta 0,95 € / min + mpm.

Sanasto-ohjelma toimii lähes kaikkien uusimpien puhelinmallien kanssa. Saatavana myös painettuna kirjana, e-kirjana ja äänikirjana – www.onehourwords.com.

kannatusyhdistys	Yhdistys, joka toimii jonkin asia hyväksi. Suomen Joutsenen kannatusyhdistys perustettiin vuonna 1982.
keulapakka	Pääkantta ylempänä oleva aluksen keulimainen kannen osa.
kieltolaki	Alkoholin myynnin kieltävä laki, joka oli voimassa 1919–1932, eli vielä ensimmäisellä Joutsenen matkalla. Sittemmin laivalla oli alkoholiakin, joskaan ei tietenkään paljon. Se puoli hoidettiin ennen kaikkea satamissa. Juhlapyhät saattoivat tosin olla toisenlaisia. Kerran meni joulukuun överiksi, että joulupäivän aamulla joulupukilta oli katkennut jalka. Ylipäänsä juhlapyhät pyrittiin yleensä olemaan merillä – se oli tapa hillitä juhlamista.
kilpikonnakilpailu	Maailman ainoa juoksukilpailu, jossa ei koskaan tarvita jälkikäteen katsottavia hidasuusia. Joutsenen kannella miehistö järjesti kilpikonnakilpailuja aikansa kuluksi. Valitettavasti eräässä myrskyssä kilpikonnat huuhtoutuivat mereen.
kirkkolaiva eli votiivilaiva	Toisin kuin kirkkovene, kirkkolaiva on kirkon lahjoitettu kaunis ja taidokkaasti tehty pienoismalli jostain laivasta. Se on yleensä haaksirikosta selviytyneiden merimiesten kiitoslahja Jumalalle. Suomen suurin kirkkolaiva on Åke Sandwallin rakentama Suomen Joutsenen pienoismalli Upinniemen varuskuntakirkossa, merikappelissa.
koija	Peti, sänky. Nykyään kun puhutaan koijarista, tarkoitetaan huijaria, mutta oikeastaan silloin puhutaan unikeosta.
koiravahti	Vahtivuoro siihen aikaan yöstä, jolloin nukuttaa kaikkein eniten eli klo 24–04. Muita nimityksiä: yövahti tai nälkävahti.
kokki	Tärkeä ihminen laivalla. Kokin ammattitaidosta riippui, miten herkullista ruokaa usein köyhistä aineksista sai. Jos laiva keinui paljon, oli vaikea pitää kattilat hellalla ja tuli uunissa. Tarvittaessa kaikki sidottiin kiinni ja pöydät peitettiin kosteilla pöytäliinoilla, jotta astiat pysyisivät paikallaan.

Kolmen puujalan kapakka	Erään kylmäkoneenhoitajan nimitys sille, kun hän joi itseksen kylmähuoneessa puolukamehuun sekoittamaansa tenuous. Juoman nimi oli ”Seitsemän suudelman cocktail”.
Konkola, Johnny William	Konkola eli ”Körmy” (1886–1955) oli Joutsenen pitkäaikaisin päällikkö. Hän toimi päällikkönä jokaisella matkalla, joskaan ei kokonaan ensimmäistä ja viimeistä. Körmy oli arvostettu mutta myös etäinen päällikkö, joka harvoin puhutteli miehistöä suoraan ja jakoi rangaistuksia, mutta toisaalta pelasti laivan useampaankin otteeseen merimiestaidoillaan. Hän oli merikapteeni jo tullessaan laivastoon.

*Tehokasta tekstimainostilaa.
www.onehourwords.com*

korsteeni	Laivan savupiippu. Purjelaivoissa sellaista ei useinkaan ole, mutta esimerkiksi Suomen Joutsenella on, ja ainakin kerran sieltä kipinöi niin runsaasti, että purjeet olivat palaa. Tupakoihin viittaavalla sanonnalla ”polttaa kuin korsteeni” on siis merellinen alkupelejä.
koululaiva	Laiva, joka on samalla koulu. Suomen Joutsenen toimiessa laivaston koululaina siellä sai oppia 656 merimiestä. Alun perin koululaiva-ajatuksen taustalla oli, että mahdollisuus päästä opettelemaan Suomen Joutsenen kaltaisella laivalla houkuttelisi parempaa ainesta laivaston palvelukseen – ja sitä kautta merenkulun pariin yleisemminkin.
krokotiili	Vedessä viihtyvä lämpimien maiden matelija. Eräs merimies toi sellaisen Joutsenen mukana kuudennelta matkalta Korkeasaareen vietäväksi. Krokotiili oli noin metrin mittainen.
kylmäkone	Kone joka tuottaa kylmää – erittäin kätevä keksintö esimerkiksi ruuan säilytykseen pitkällä merimatkoilla. Joutseneenkin rakennettiin sellaiset, mutta valitettavasti ne olivat kovin usein rikki ja niiden takia jouduttiin toisinaan jopa muuttamaan matkasuunnitelmia.

Körmy	ks. Konkola.
Laënnec	Ranskalainen nimi, jonka sittemmin Suomen Joutseneksi ristitty laiva valmistuessaan sai. Lääkäripiireissä nimi on tunnettu myös siitä, että stetoskoopin keksijä oli René Laënnec (1781–1826).
laivan jättö	Seitsemännellä matkalla suoritettiin yhden kerran ns. laivan jättö. Peilityydessä ilmassa laskettiin veneet vesille ja soudettiin katoamaan, miltä Joutsen näyttää sinistä taivasta vasten. Tietenkin juuri silloin tuulenviri nousi ja lähti kuljettamaan laivaa eteenpäin. Soutajille tuli kova kiire.
laivapiirustukset	Neuvot, kuinka rakennetaan esimerkiksi Suomen Joutsenen kaltainen laiva. Joutsenen piirustukset ovat säilyneet, sillä vastaavia laivoja tehtiin aikanaan sarjassa, useampia kappaleita. Suomen Joutsen tosin on ainoa jäljelle jäänyt.
Lapssalvaus	Salvaaja veteli vantteihin ja haruksiin mönjää, jossa oli muun muassa tervaa ja talia. Idea oli suojella rautaosia ruosteelta. Kerran eräs salvaaja pudotti mönjäpurkkinsa hohhtavan puhtaalle kannelle. Aika monta päivää meni hänen sitä puhdistessaan.
lehmänsilta	Parin lankun levyinen silta keulapakalta ahteritäkille. Englanniksi sen nimi on catwalk, ja nykyään sillä on myös mallimaailmaan viittaava merkityksensä.

Tehokasta tekstimainostilaa. www.onehourwords.com

Lieto	Pieni kunta Turun kupeessa. Myös Suomen Joutsenen yhden päällikön nimi. Ensimmäisen matkan puoleenväliin ruorissa oli komentajakapteeni Arvo Alfred Lieto (1891–1973).
linjakaste	Kun merimies ylittää ensi kerran päiväntasaajan, hän saa linjakasteen. Linjakaste oli perin hurja, kun itse merenjumala Neptunus joukkioineen astui laivaan kastamaan maa-kravut, jotka eivät päiväntasaajan linjaa aiemmin olleet ylittäneet.

lokikirja	Aluksen päiväkirja. Siihen kapteeni merkitsee mm. aluksen lähtö- ja tuloajan, lähtö- ja tulopaikan sekä reitin, säätilan, matkustajat, kuljetun matkan ja matkatapahtumat, kuten esim. uuden matalikon tai karikon löytymisen. Joutsenen lokikirjat ovat valitettavasti kadonneet.
Loire	Joki Ranskassa. Vuonna 1920 Joutsenen takila purettiin ja alus hylättiin Loire-joelle odottamaan romuttamista. Jota sitten ei onneksi tehty.
Malmstén, Georg	Kuuluu suomalaisen iskelmälaulaja (1902–1981) ja säveltäjä. Mikki Hiiren merihädästä kertovan laulun lisäksi esitti toisenkin Suomen Joutseneen liittyvän laulun: ”Suomen joutsenen valssin” (1938; sanat Aino Mustonen, sävel Onni Laihanen).
Malmstenin laulamat	Hieman piikittelevä nimitys meriuraansa aloittelevista miehistä, jotka hakeutuivat Suomen Joutsenelle oppiin ja olivat olevinaan kokeneita skönäreitä, vaikka olisivat olleet ensimmäisellä matkallaan – heitä oli itse asiassa suurin osa. Aika monille koulutusreissu myös jäi ainoaksi.
malpriimi	Puinen malspiikki.
malspiikki	Rautainen, suurehkon porkkanan kokoinen ja muotoinen piikki, jota käytettiin pleissaamiseen. Pleissaaminen puolestaan on sitä, kun yhdistetään kaksi köyttä punomalla ne yhteen. Malspiikki liittyy myös sarjakuvasanakari Tintin ystävään kapteeni Haddockiin: Kun ensimmäiset Tintit aikaan suomennettiin, sarjakuvassa ei voitu sanoa, että kapteeni juo viskiä. Niinpä juoma suomennettiin ”malspiikiksi”.

mammuttiparsa

Ruokalaji, jota on tarjottu Joutsenella. Valitettavasti siitä ei, kuten ei monista muistakaan ruuista, ole jäänyt sen tarkempaa tietoa, mitä ne oikein olivat. Yleisesti ottaen laivalla syötiin tavallista suomalaista ruokaa: hernekeittoa, perunoita ja sen sel-laista. Jouluna oli ihan normaali jouluateria. Tropiikkiin kun saavuttiin, suurta herkkua olivat tietysti hedelmät, joita vielä 30-luvulla ei Suomessa muutenkaan ollut vaivaksi asti.

masto

Korkea, pystysuora tolppa, johon pur-jelaivassa kiinnitetään purje. Suomen Joutsenessa näitä tolppia on kolme, tosin aidot merikarhut siis käyttävät niistä nimi-tystä masto. Laivan isomaston pituus on vedestä 52 metriä – joskin luku on hieman tulkinnanvarainen siitä riippuen, mikä osa varsinaisesti lasketaan isomastoksi.

merimiesjuttu

Merimiesten kertoma tarina, joka muistut-taa savolaisten juttuja sikäli, että vastuu siir-tyy kuulijalle. Sadun ja merimiestarinan ero on kuitenkin selvä: edellinen alkaa sanoilla ”Olipa kerran”, jälkimmäinen sanoilla ”Kerran kun me olimme”.

messi

Laivan henkilökunnan ruokailutila. Laivoilla yleensä on ollut ja on hyvin tarkka hierarkia, joten miehistö on syönyt omassa messissään ja päällystö omassaan.

miinanraivaus

Vaarallista puuhaa, jossa puhdistetaan vesi-alueita räjähteistä. Suomen Joutsen toimi miinanraivauksen tukialuksena.

millimetri

Muun muassa Suomessa käytettävä pituus-mitta. Koska Joutsen on alun perin ranska-lainen laiva, sen mitat ovat millimetreissä, mikä on helpottanut paljon esimerkiksi pii-rustusten tulkitsemista. Ainoat tuumamittai-set ruuvit löytyvät venttiilien messirenkaista.

Mikki Hiiri

Pieni piirroshiiri, joka joutuu merihätäan Georg Malmstenin laulussa. Hänet pelastaa meripeikon kynsistä Suomen Joutsen.

Monikielisen viestinnän parhaat ratkaisut

Lingsoft-ryhmään kuuluva PasaNet Oy eli nykyisin Lingsoft Translations on jo vuodesta 1990 kääntänyt tehokkaasti ja am-mattitaitoisesti tietokoneohjelmia, toiminnanohjausjärjestelmiä, laivaerittelyjä, autojen käsikirjoja, raskaan teollisuuden aineisto-ja, tuoteluetteloja, Internet-sivuja, matkapuhelimien, pelikonso-lien ja muun viihde-elektroniikan käyttöohjeita sekä Euroopan unionin asiakirjoja.

Lingsoft Translationsilla on kokemusta laajojen ja tarkkuutta vaativien käännösprojektien hoitamisesta. Yhdistämme työs-sämme modernin tietotekniikan ja uusimmat apuvälineet sekä laadukkaan kääntämisen, jossa otetaan huomioon mm. kielen eri tyyli- ja kohdealueen erityispiirteet. Lingsoft on joustava, nopea ja edullinen toimija.

Lingsoft Translationsin lokalisointipalveluihin luottavat maail-man johtavat matkapuhelinvalmistajat, maailman suosituimmat Internet-hakupalvelut ja suosituin pikaviestintäpalvelu sekä joukko maailman tunnetuimpia tietotekniikkayrityksiä.

museolaiva	Laiva, josta on tehty museo. Joutsenen eläkepäivät kuluivat museona, jollainen siitä tuli vuonna 1991. Tosin se on varsin elävä museo, sillä siellä järjestetään jatkuvasti erilaisia tapahtumia.
märssytanko	Kun lähtee kiipeämään isomastoon, ensimmäinen tasanne, johon tulee, on märssy. Seuraava on saalinkki, sitten ei enää olekaan tasanteita vaan masto jatkuu prämmin ja röijelitanzona. Märssykori – jollaista Joutsenella ei ollut – on saanut nimensä tästä.
naamiointi	Jonkin asian piilottaminen tai muuttaminen niin, ettei sitä tunne alkuperäiseksi. Suomen Joutsen oli sodan aikana naamioitu pienoissaareksi.
navigaatiohytti	Peräkannella oleva hytti, jossa ovat laivan merikartat ja navigointivälineet.
neitsytmatka	Laivan (tai miksei muunkin ajoneuvon) ensimmäinen matka. Joutsen, silloiselta nimeltään Laënnec, törmäsi neitsytmatkallaan englantilaiseen rahtihöyryyn, joka upposi. Myös Laënnec kärsi pahasti.
New Yorkin Uutiset	Suomenkielinen lehti, joka ilmestyi vähemmän yllättävästi New Yorkissa. Joutsenen vierailusta lehti kirjoitti, että laiva teki Suomea tunnetuksi ja että sen saama julkisuus ja mainosarvo oli arvioitava miljoonissa.
näyttely	Tilaisuus, joka kokoaa ihmisiä tutustumaan johonkin asiaan. Suomen Joutsenella järjestettiin muutamalla matkalla suomalaista vientiteollisuutta esitteleviä näyttelyitä. Näyttelyt koottiin satamassa olon ajaksi miehistön messiin. Erikoisimpina vientituotteina oli muun muassa hautomakoneita, koristejäkälää sekä muurahaisen munia. J. K. Paasikivi osallistui aktiivisesti näyttelyn järjestelyihin, sillä hän oli Vientiyhdistyksen puheenjohtaja. Nykyään Joutsenella järjestetään näyttelyitä jatkuvasti.

Oldenburg	Vanha pohjoissaksalainen ruhtinaskunta, joka rajoittuu Pohjanmereen. Kun Suomen Joutsen siirtyi 1922 saksalaisomistukseen, sen nimeksi tuli Oldenburg.
olympialaiset	Joka neljäs vuosi järjestettävä maailman suurin urheilutapahtuma. Vuonna 1952 ne järjestettiin Helsingissä, ja silloin Joutsen oli ankkurissa Vallisaaren edustalla, Kruunuvuoren selällä. Laivalla vieraili paljon olympiavieraita.
onki	Työkalu, jolla peilattiin, paljonko tankissa oli esimerkiksi vettä tai polttoainetta, peilaustikku. Toki laivalla myös kalastettiin, jos vapaa-aikaa jäi.”
Oporto	Porton, Portugalin toiseksi suurimman kaupungin, vanha nimi. Joutsenen ensimmäinen pysähdyssatama kuudennella matkalla.
oppitunti	Kun koululaivalla ei oltu vahdissa, oltiin usein oppitunneilla. Oppia tarvittiinkin, sillä monet olivat merillä ensimmäistä kertaa, vaikka heille toki oli aikaisempaa annettu muutaman kuukauden koulutus. Alkumatkasta matruuseilla olikin yleensä kokeneempi pari, joka opasti heitä. Kun esimerkiksi kiivettiin mastoon, ensimmäisellä kerralla oli hyvä, jos uskalsi kiivetä paikalleen, toisella kerralla piti pysyä siellä ja kolmannella jo pystyä tekemäänkin jotain.
ooppera	Laulettu näytelmä. Joutsen oli mukana huikeassa oopperaspektaakkelissa vuonna 2005, jolloin se yhdessä museolaiva Sigynin kanssa pääsi yhteen pääosaan oopperassa Lentävä hollantilainen.
pakan alusta	Keulapakan alla oleva tila. Vaihdoissa olevat miehet saivat huilata siellä, kun eivät olleet vuorossa. Se oli miehistön aluetta ja joskus muinoin laivoissa jopa vähän vaarallinen paikka päällystölle mennä yksinään.
pampero	Hiekkamyrsky merellä. Joutsen joutui sellaisen kynsiin lähellä Buenos Airesia, mutta tilanteesta selvitettiin säikähdyksellä.

Lingsoft® *Translations*

KÄÄNNÖSPALVELUT JA KÄÄNNÖSTYÖKALUT Monikielisen viestinnän parhaat ratkaisut

- (tekninen) kääntäminen
- lokalisointi
- konekääntäminen
- kääntämisen apuvälineet
- tekninen kirjoittaminen
- tekstien saattaminen julkaisukuntoon
- tulkkaus

Lingsoft® *Read and Write*

KIRJOITTAJAN JA LUKIJAN TYÖPÖYTÄ Lisää älyä kirjoittamiseen

- kielentarkistusohjelmat
- räätälöidyt kielen- ja tyylintarkistimet
- haku- ja etsintätyökalut
- monikieliset ja uudelleenkäytettävät sisällöt

Lingsoft® *Text*

TEKSTITYÖKALUT Etsimisen tehostamiseen ja tiedonhallintaan

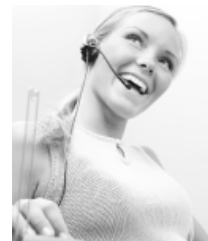
- tekstihaku
- tekstinlouhinta

Lingsoft® *Speech*

PUHETYÖKALUT Säästää kustannuksiin

- puheentunnistus, erityisesti puheohjaussovellukset
- tekstin muuttaminen puheeksi
- puhujantunnistus
- ihmisen ja koneen vuorovaikutus

Lingsoft® *Publishing*

JULKAISUT Vanhaa ja samalla täysin uutta

- sanakirjat ja sanastot
- Lingsoft One-Hour Words®
- Lingsoft Language Library®
- julkaisualan ja julkaisujärjestelmien kielityökalut

Lingsoft® *Edu*

OPPIMISSOVELLUKSET JA APUVÄLINEET Saatavuus, helppous, ymmärrettävyys!

- apuvälineet viestinnän avuksi
- käyttöä helpottavat sovellukset
- opetussovellukset auttavat itseopiskelua

Lingsoft® *R&D*

TEKNOLOGIAT JA RESURSSIT Sovelluskehittäjille ja tutkijoille

- sana- ja lauseanalyysi
- sanastot tietokoneohjelmiin, leksikot
- innovaatiot

Panaman kanava	Panaman halki kulkeva, 82 kilometriä pitkä kanava, joka yhdistää Tyynenmeren ja Atlantin. Joutsen kulki sen läpi viidennellä matkallaan.
pappi	Hengellisen työn tekijä. Joutsenella oli aina pappi mukana – yleensä asevelvollisuuttaan suorittamassa hänkin.
partakisa	Kilpailu siitä, kenellä on komein parta. Kriteerit voittajan määrittämiseksi vaihtelevat, mutta joka tapauksessa Joutsenella pidettiin partakisa seitsemännellä matkalla Kap Hornin ja Calaisin välillä. Partakisoja pidetään merillä edelleen. Alun perin esimerkiksi Joutsenella lähtökohtana oli veden säästö. Sitä käytettiin mieluummin juomiseen kuin parranajoon.
pasaatituulet	Päiväntasaajan molemmin puolin puhaltavia lempeitä tuulia, joissa Suomen Joutsenkin teki matkaa ennätysvauhdilla.
pentteri	Apukeittiö, eli se mistä ruoka tarjoiltiin, kun se ensin byssassa oli valmistettu.
pii	Muun muassa alkuaine sekä matemaattinen vakio, jonka avulla lasketaan ympyrän pinta-ala. Piin likiarvo 30 desimaalin tarkkuudella on 3,141592653589793238462643383279. Purjehduksessa piillä tarkoitetaan sitä, kun purjeiden ja peräsimen asento vastatuulella laitetaan niin, että alus pysyy lähes paikallaan. Kun Joutsenen kolmannella matkalla jouduttiin hirmumyrskyn kouriin, laiva asetettiin piihin ja odotettiin, mitä tapahtuu, kun myrsky kallisti sitä 55 astetta. Eipä tapahtunut mitään. Myrskyn laannuttua jatkettiin matkaa.
promootiopurjehdus	Vuonna 1950 Suomen Joutsenen tekemä pieni purjehdus, johon osallistui satoja Helsingin yliopiston filosofian ja valtiotieteellisen tiedekunnan promovoitavia (ja muitakin) ihmisiä.

proviantti	Ruoka. Ensimmäisillä matkoilla laivalla ei ollut kylmäkoneita, joten esimerkiksi liha pidettiin tuoreena siten, että se oli elossa. Porsaiden lisäksi laivassa oli kanoja. Englantilaiset ratkaisivat saman asian juomien suhteen niin, että olut laitettiin käymään Doverissa ja kun päästiin Intiaan, se oli valmista.
puhvelinliha	Nimitys suolalihalle, jota ennen muinoin – ei enää Joutsenen aikana tosin – laivoilla syötiin. Oikeasti se oli nautaa, joka ensin oli hyvinkin pitkiä aikoja suolatynnyrissä. Sitten se laitettiin purjekangaspussiin ja sitä vedettiin laivan perässä, että suola vähän huuhtoutuisi pois. Lopuksi liha laitettiin uuniin ja kuivattiin, minkä jälkeen siitä valmistettiin ruokaa. Nam.
puolikansi	Myös: keulakansi tai päällikönkansi. Puolikannella sijaitsi muun muassa kapteenin myrskyhytti, josta kapteeni Konkola ei myrskysäällä poistunut yölläkään. Puolikannella pidettiin eräissä satamassa jopa tanssiaiset.
puolukkamehu	Hyvin säilyvä ja terveellinen mehu, jota Joutsenella juotiin tuhansia litroja.
puomi	Joutsenella alasasketut veneet kiinnitettiin keulamaston kohdalle viritettyihin poikittaispuomeihin. Kerran yksi puomeista katkesi ja vahtivuorossa ollut luutnantti sai tästä tarkkaavaisuuden puutteestaan rangaistukseksi 15 vuorokautta putkaa. Siitä lähtien kyseisen mittaista rangaistusta kutsuttiin ”puomiksi”.
purjehdussanasto	Merimiesten käyttämä maallikoille täysin käsittämätön erikoissanasto. Aiemmin käytettiin vähän laivoista riippuen esimerkiksi Englannin tai Ruotsin laivastojen käyttämiä sanoja. Varsinaisesti laivaston purjehdussanasto suomennettiin vasta, kun Suomen Joutsenesta tuli koululaiva.

purjeneuloja	Tärkeä ammattimies, joka sai toisinaan jopa kunnian, että kapteeni puhutteli häntä. Purjeneuloja hoiti purjeet, paikkasi ja korjasi. Laivalla oli muitakin vastaavia ammattimiehiä kuten timpuri eli timppa, suutari, leipuri, kokki ja parturi. Joutsenesta on jopa raaputettu uudempien maalikerrosten alta vanha ranskankielinen teksti ”Voilerie”, joka kertoo, missä purjeneulojan työpiste sijaitsi.
puukko	Merimiehen tärkein työkalu. Merimies ilman puukkoa on kuin tarjoilija ilman tilitkkuja. Koska merillä ahtaissa oloissa tietenkin oli myös eripuraa, aikanaan katkaistiin puukoista kärkeä, etteivät eripurat olisi aivan niin vaarallisia. Suomalaisten merimiesten kerrotaan yleensä tehneen puukonsa itse, kun ei muuten saanut niin hyvää kuin halusi.
päivämies	Osa miehistöstä ei kuulunut vahtiin vaan työskenteli päivällä kahdeksan tuntia. Päivämiehiä olivat talouspuolen henkilöstö, kuten leipuri ja kokit sekä lääkintähenkilöstö, kansimestari, purjeneuloja, suutari, räätäli, kirjurit, puuseppä ja pastori.
ransuuni	Säännöstely. Purjehduksilla jouduttiin usein säännöstelemään asioita ja usein sellainen asia oli vesi. Pahimmillaan eräällä reissulla vettä oli vain kaksi litraa miestä kohti päivää kohti. Usein olikin sitten niin, että kun saavuttiin satamaan, laiva oli kyllä siisti ja puhdas mutta miehet melkoisen ruokkoamattomia.
rikaaminen	Rikaaminen on oikeastaan takilan pystystä, mutta sana on merimiesten suussa levinnyt yleisempään käyttöön niin, että he rikaavat milloin mitäkin – esimerkiksi vientiteollisuuden näyttelyä ei Joutsenella pystytetty, vaan se rikattiin pystyyn.
rikiorava	Korkealla mastojen köysistössä ketterästi hyppelevä merimies.
romuttamo	Paikka, jossa hajotetaan osiin vanhoja tavaroita ja asioita. Suomen Joutsenkin oli tarkoitus romuttaa, kunnes Niilo Wällärin ansiosta alus sai loppusijoituspaikan Aurajoesta.

Salminen, Matti	Maailmankuulu turkulainen oopperalaulaja, joka esitti yhtä pääroolia Lentävässä hollantilaisessa, joka esitettiin osin Suomen Joutsenella 2005. Salminen itse asui nuorempana kivenheiton päässä Joutsenesta ja oli töissä joen toisella rannalla Wärtsilässä.
salpietari	Salpietari eli kaliumnitraatti on suola, jota esiintyy suurissa kerrostumisissa erityisesti Chilessä. Sitä käytetään muun muassa typpihapon valmistuksessa, ruuanlaitossa, lannoitteissa, rakettipolttoaineena ja ilotulitteissa. Aiemmin sitä käytettiin myös ruudin valmistuksessa. Ennen koululaiva-aikaa Suomen Joutsen – tai silloinen Laënnec – toi Chilestä salpietaria Eurooppaan.
sauna	Kuuma ja kostea peseytymispaikka. Joutsenelle ei saunaa koululaivan aikaan rakennettu, mutta keulapakan alla sijaitsevaan pesuhuoneeseen saattoi johtaa kuumaa höyryä, joka paremman puutteesta kävi saunasta.
sektantti	Navigoinnissa käytettävä laite, jolla Joutsenessakin määritettiin aluksen paikka suhteessa taivaankappaleisiin kuten tähtiin, aurinkoon tai kuuuhun.
Shiphshape and Bristol Fashion	Sanonta, jolla viitattiin siihen, että laiva oli puhdas, hyvässä maalissa ja hyvässä kunnossa, jotta kehdattiin saapua satamaan. Joutsenen kohdalla se oli vieläpä normaaliakin tarkempaa, sillä alus oli nimenomaan edustamassa Suomea.
sisäoppilaitos	Koulu, jossa asutaan. Suomen Joutsen oli sisäoppilaitos vuosina 1961–1976. Opiskelijat asuivat pienissä kahden hengen asuntohyteissä, joissa samalla opeteltiin yhtä merimiehen perusvaatimusta: kykyä tulla toimeen ventovieraiden kanssa ahtaissa oloissa.

skanssi	Miehistön makuuhuone, jossa nukuttiin riippumatoissa. Kovin mukavia ne eivät olleet, sillä ne puristivat miehen lysyyn, ja kun vielä laivan keinunta toi mukanaan kehtoefektin, olo lieene ollut samantapainen kuin kapalovauvoilla sillä erotuksella, että äidin sijaan käskytyksestä huolehti kapteeni Konkola. Suomen Joutsenella välikanalla sijaitisi neljä miehistöskanssia ja kaksi aliupseeriskanssia.
STX Europe	Korealaisten omistama laivanrakennusyhtiö, entiseltä nimeltään Aker Yards. Yritys toimii Turussakin ja omistaa telakan myös Ranskan St Nazairessa. Se taas on sama paikkakunta, jossa Suomen Joutsen aikanaan rakennettiin.
suomennos	Jonkin vieraskielisen asian kääntäminen suomeksi. 1930-luvulla laivasto halusi olla isänmaallinen ja suomensi purjehdussanas-toa, mutta tulos oli lähinnä surkuhupaisa, eivätkä sanat koskaan saaneet tuulta purjeisiinsa. Kumma juttu, sillä laivaston ihmiset olivat sentään keksineet laivan osille niinkin osuvia nimiä kuin isotankotukipurjeenjohdin ja peräraimitankotaaki. Aiemmin esimerkiksi jälkimmäisestä käytettiin nimeä kryssiprammitankotaaki, joka sekään ei ulkopuolisen mielestä ole erityisen naseva, mutta sen merimiehet sentään ymmärsivät.
Suometar	Sanomalehti, joka alkoi ilmestyä 1847 ja josta aikanaan kehittyi Uusi Suomi. Suometar oli myös yksi nimivaihtoehto, kun Suomen Joutsenelle mietittiin nimeä. Valituksi tuli kuitenkin Suomen Joutsen. Sen nimen alus nimittäin ratkaisi vuonna 1565 ruotsalaisten voitoksi Bornholmin meritaitelun, tosin laivan nimi oli ruotsiksi: ”Finska Svan”.
suorakulma	90 asteen kulma. Vitsin mukaan sellaisia löytyy Joutsenelta tasan yksi. Luokahuoneen liitutaulun viivoittimesta.

takila	Takilan eli rikin varaan ja avulla aluksen purjeet levitetään. Suurissa purjelaivoissa kyse ei ole ihan pienestä järjestelmästä, sillä pelkästään köysiä on kilometreittäin. Riki jaetaan kiinteään takilaan, eli metallisiin tai puisiin mastoihin, puomeihin ja niitä tukeviin haruksiin ja vantteihin sekä juoksevaan takilaan, jolla tarkoitetaan purjeiden nostoon ja hallintaan käytettävää köysistöä.
torppa	Pieni talo. Laivassa ne suojat, joita kannella on, kuten esimerkiksi kapteenin merihytti.
tykkitarkastus	Joutsenella ei ollut tykkejä, mutta silloin tällöin pidettiin lääkirintarkastus mahdollisten sukupuoli- ja muidenkin tautien varalta. Tällöin jonossa mentiin tarkastuttamaan ”tykki” lääkärin vastaanotolle.
täystakiloitu alus	Vähintään kolmimastoinen alus, jonka kaikissa mastoissa on raakapurjeet. Aurajoessa on yksi sellainen, ja sen nimi on Suomen Joutsen.
täkkäri	Kansimies. Kun siirryttiin höyry- ja edelleen dieselkoneiden aikakaudelle, miehistö jakaantui kahtia: oli täkkäreitä ja konemiehiä. Erään merimiesjutun mukaan täkkäri tapasi kerran konemiehen sataman kapa-kassa ja molemmat kehuivat maailmanmatkoillaan. Täkkäri sanoi, että on vain kaksi paikkaa, joissa hän ei ole käynyt. Toinen on Vladivostok ja toinen konehuone.
ulkoharus	Purje laivan keulassa. Se nostetaan hieman säästä riippuen Joutsenella kesälauantaisin ja -sunnuntaisin, ja nostoon saavat myös vierailijat halutessaan osallistua.
ulkoparlamentaarinen painostus	Kun Merimiesunioni sai tahtonsa läpi ja esti Joutsenen romuttamisen lakon uhalla, unionin puheenjohtaja Niilo Wälläri ilmaisi heidän käyttäneen asiassa ”ulkoparlamentaarista painostusta”.

umpisuoli	Paksusuolen alkupää, jonka umpilisäke saat- taa tulehtua niin, että se pitää leikata pois. Joutsenella oli tietysti lääkäri mukana, ja kerran merellä jouduttiin tilanteeseen, jossa oli tehtävä umpisuolenleikkaus. Meren kei- nuttaessa leikkaussalia se ei ole aivan vaara- ton tehtävä, mutta onnistui.
Upinniemi	Kirkkonummella sijaitseva merivoimien varuskunta. Joutsen oli siellä vuosina 1956– 59 asunto- ja varastolaivana sekä myös sotilaskotina.
Uusikaupunki	Kaupunki Suomen länsirannikolla. Ennen kuin Uusikaupunki tuli tunnetuksi Saabeista ja Porscheista, se tunnettiin merenkulku- ja telakkakaupunkina. Siellä tehtiin Suomen Joutseneen perinpohjaiset muutostyöt vuo- sina 1930–1931. Tällöin laivaan rakennettiin mm. yksi välikansi lisää.
vahti	Laivoilla työskennellään vahdeissa. Suomen Joutsenella vahtivuorojen pituus oli neljä tai kaksi tuntia. Satamissa vahtivuorot kestivät vuorokauden. Miehistö oli jaettu kolmella ensimmäisellä matkalla kolmeen vahtiin. Vahdissa oltiin kahdeksan tuntia vuorokau- dessa. Neljännestä matkasta alkaen miehistö jaettiin kahteen vahtiin. Vahdissa huolehdit- tiin purjehdukseen kuuluvat tehtävät, kuten purjeiden levitykset ja kokoamiset sekä pai- kanmääritykset. Vahdin alussa määrättiin vahtimiehistö kuten vahtaliupseeri, neljä ruorimiestä, lähetti, merkinantaja ja tähys- tāja. Konepuolella oli omat tehtävänsä.
velan maksaja	Suomen Joutsenta tervehdittiin ”velan mak- sajaksi”, kun se purjehti New Yorkiin vuonna 1937. Tällä viitattiin siihen, että Suomi oli ainoana valtiona maksanut ensimmäisen maailmansodan jälkeen Yhdysvalloilta saa- mansa lainan takaisin.
venttiili	Laivan ikkuna.
Vetää kölin alta	Vanha laivarangaistus. Suomen Joutsenella ei ketään vedetty kölin alta, mutta amiraali Jan Klenbergillä – ja muutamilla muilla – oli tapana 1940-luvun lopussa huvikseen sukel- taa kölin alta.

viimeinen tikki	Kun merimies kuoli merellä ja hänet ommel- tiin purjekangaspussiin mereen hautaa- mista varten, lopuksi neuloja tartutti vai- najan nenästä kiinni ja työnsi neulan siitä läpi. Silloin vainajalla oli viimeinen tilai- suus näyttää, josko olisi vaikka ollut vielä hengissä.
visakoivu	Yleensä Lapissa kasvava koivulaji, joka on erityisen kovaa, arvokasta ja kaunista puuta. Joutsenen vientinäyttelyssä haluttiin tuoda esiin suomalaista juusto-osaamista, joten mukana oli myös tahkojuusto, joka kestä- vyyden parantamiseksi oli tehty visakoi- vusta. Joku nälkäinen näyttelyvieras varasti sen, mutta sai huomata kotona puisevan yllätyksen.
VTP	Voileipien täydennyspiste. Kun Joutsenella pidettiin puolikannen tanssiaiset seitse- männellä matkalla Funchalissa, miehistö oli pukeutunut parhaimpiinsa ja tarjoilu pelasi. JTP oli puolestaan janojuomien täydennyspaikka.
Voionmaa, Unto	Joutsenen viimeinen päällikkö. Voionmaa (1901–1968) astui ruoriin Joutsenen kah- deksannen matkan loppupuolella, kun Konkolan terveys ei enää kestänyt.
West Point	Yhdysvaltain maailmankuulu sotilasaka- temia. Suomen Joutsenen kadetit kävi- vät tutustumassa West Pointiin kuuden- nella matkallaan, jolloin pysähdyttiin New Yorkissa.
Wipunen, Antero	Kalevalastakin tuttu tietäjä, joka poissaole- vana ikimerikadettina sai myös linjakasteen seitsemännellä matkalla muiden kera.
Wälläri, Niilo	(1897–1967). Suomalainen ammattiyhdys- tyspoliitikko. Wälläri oli Suomen Merimies- Unionin puheenjohtaja ja hänen ansiostaan Suomen Joutsen sai jäädä olemaan vielä aktiivipalveluksensa jälkeenkin.

Joutsenvisa – testaa tietosi!

1. Holistoonauksella tarkoitetaan
 - a. merimiesten satamassa tekemää kapakkakierrosta
 - b. isopurjeen nostamista
 - c. laivan kannen puhdistamista hiekkakivellä.
2. Suomen Joutsenen nimeksi vahvasti ehdolla oli myös
 - a. Suomen Haahka
 - b. Suometar
 - c. Finlandia.
3. Malspiikki on
 - a. työkalu, jota käytetään pleissaamiseen
 - b. kiertoilmaus viskille
 - c. porkkananmuotoinen, raudasta valmistettu piikki.
4. Kapteeni Johnny William Konkolan lempinimi oli
 - a. Päivänsäde
 - b. Körmy
 - c. Vili.
5. Suomen Joutsenella juotiin ennen kaikkea
 - a. puolukkamehua
 - b. mustaherukkamehua
 - c. mansikkamehua.
6. Joutsenella ”puomilla” tarkoitettiin
 - a. isomaston ensimmäistä vaakapuuta
 - b. putkarangaistusta
 - c. ruokalajia, jossa ohuen suolalihasuikaleen sisään oli kääritty papumuhennosta.
7. ”Rikillä” tarkoitetaan
 - a. reggae-musiikkia, jota kuunneltiin laivalla
 - b. välineistöä, jonka varaan ja avulla aluksen purjeet levitetään
 - c. 1800-luvulla yleistä laivatyyppiä.

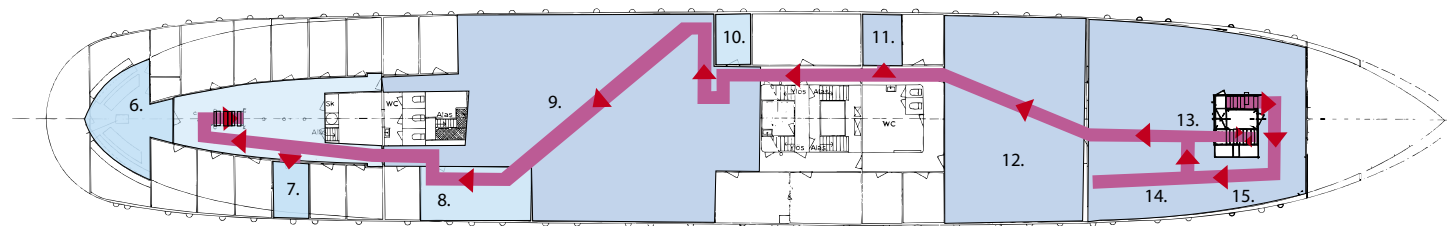
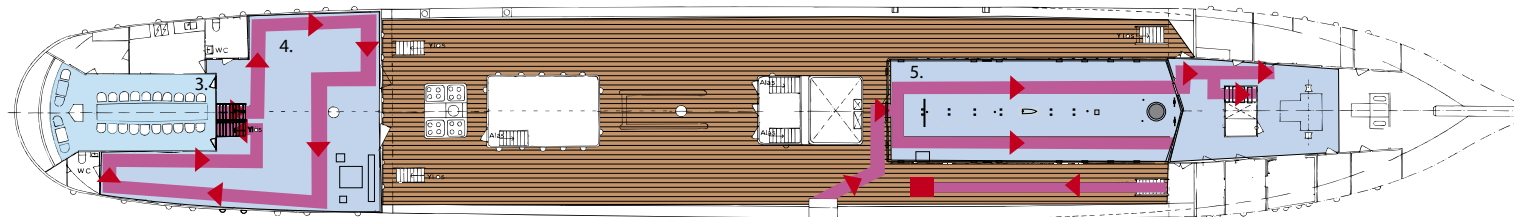
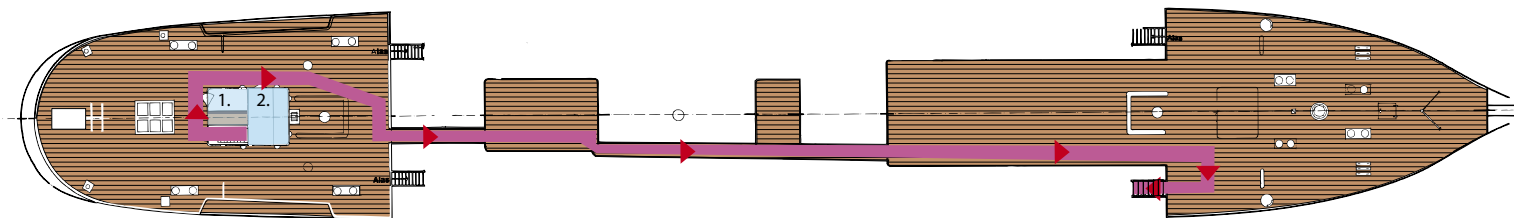
8. Tökkäri on
 - a. purjeiden korjaaja
 - b. merimiesammattikoulun aikaan laivan vahtimestari
 - c. kansimies.

Oikeat vastaukset:

1c, 2b, 3abc, 4b, 5a, 6b, 7b, 8c

Kartta museolaivasta

1. päällikön päivähytti
2. navigointihytti
3. kapteenin salonki
4. salongin aula
5. näyttelykansi
6. merimiesammattikoulun opettajainhuone
7. asuntolahytti
8. merimiesammattikoulun luokka

9. välikansi
10. uniformut
11. hytti
12. messi
13. käynti kylmähuoneisiin
14. vientinäyttely
15. skanssi

Teknisiä tietoja

Pituus: 96 m

Vesilinja: 80 m

Leveys: 12 m

Syväys painolastissa: 5,1 m

Purjepinta-ala: 2200 m²

Suurin mitattu nopeus: 16,4 s

LINGSOFT ON TÄYDEN PALVELUN KIELITALO

Lingsoftin monipuoliset tuotteet ja palvelut liittyvät kirjoitetun ja puhutun kielen analysoimiseen, käsittelemiseen ja hyödyntämiseen. Pääalueitamme ovat käännökset, kielen-tarkistimet, puhe-sovellukset, opetusohjelmat, sähköiset kir-jat ja sanastot. Tuotevalikoimamme edustaa parasta kansain-välisesti kilpailukykyistä kieliosaamista.

Lingsoft auttaa sinua tehostamaan yrityksesi monikielistä viestintää ja kieleen liittyviä prosesseja. Yrityksen näkyvän imagon lisäksi tärkeää on, miten yritys näkyy kielen kautta.

Lingsoft Oy

Hämeentie 31 A, 00500 Helsinki
puhelin: + 358 (0)9 668 9280

Linnankatu 10 A, 20100 Turku
puhelin: + 358 (0)2 279 3300

www.lingsoft.fi

Lingsoft®
**LANGUAGE
SOLUTIONS**

Suomen joutsen tunnissa – *Viisi laivaa, yksi Joutsen* on hauska tietopaketti fregatti Suomen Joutsenesta. Sanasto sisältää ne termit ja historian käänteet, jotka Suomen Joutseneen tutustuvan olisi hyvä tietää. Lisäksi sanasto sisältää monia anekdootteja Suomen Joutsenen historiasta. Laadukkaan sisällön takaa yhteistyö merikeskus Forum Marinumin kanssa.

ONE-HOUR WORDS®

Lingsoftin yhden tunnin pienoissanakirjat on tarkoitettu kaikille uteliaille ihmisille juuri siihen harrastukseen, tapah-tumaan tai tilanteeseen, jossa niitä tarvitaan. Alan asiantun-tijat ja todelliset harrastajat ovat kirjoittaneet ne rennolla otteella, jotta lukija pääsee helposti ja hauskaasti tutustumaan aiheeseen. Luotettavasta sisällöstä ei kuitenkaan tingitä – juuri sen vuoksi niihin kannattaa aina tutustua. Sarjaa ja sanastoja päivitetään jatkuvasti. Hyviä lukuhetkiä!

Lingsoft on kansainvälinen, täyden palvelun kielitalo. Lisä-tietoa Lingsoftista sekä sen tuotteista ja palveluista on kan-nen sisäsivulla.

ONE-HOUR WORDS®

Lingsoft®

One-Hour Words® on Lingsoft Oy:n rekisteröimä tavaramerkki ja tuotteelle on haettu patenttia. Teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain (404/61, siihen myö-hemmin tehtyine muutoksineen) mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa.

ISBN 978-952-5827-05-7 (nid.)

v. 5/2009